

Op een roze synthwolk

Roland is al geruime tijd bezig met een cloud-based instrumentcollectie. Wij hebben ook een tijdje op deze synthwolk vertoefd, en hebben heerlijk gesmuld maar ook kritisch getest.

door **Eppo Schaap**
epo@interface.nl

Een aantal instrumenten die je in de Roland Cloud vindt, zijn al besproken in Interface omdat ze ook als plug-out los verkrijgbaar zijn met een permanente licentie. Deze kunnen worden gebruikt met de Roland System-1 en System-8 hardware.

Het gaat daarbij om vintage analoge synths van Roland uit de jaren zeventig, zoals de SH-2 en SH-101, System-100 en de ProMars. Deze plug-ins zijn in de Cloud identiek aan hun plug-out-versies en zullen we hier inhoudelijk dan ook niet uitgebreid behandelen. Dan zijn er nog de polyfone Juno-106 en Jupiter 8. Deze laatste twee krijg je bij een Roland System-8 hardware-synthesizer (bespreking

in Interface 207). Deze virtuele instrumenten hebben standaard een grafische interface die sterk lijkt op die van hun hardware-familieleden, maar je kunt in de plug-in-opties ook kiezen voor een lay-out die overeenkomt met de knoppenindeling van een System-8, zodat ze vanaf deze nieuwe hardware-synth en -controller comfortabeler te bedienen zijn. Ook kan de toonopwekking zelf naar de Roland System-8 hardware worden overgezet, zodat je ze ook zonder computer bijvoorbeeld live kunt gebruiken met de System-8 synth.

Ik heb de Roland Cloud gebruikt zonder Roland hardware en heb de instrumenten en andere programma's gebruikt als pure software, met universele midicontrollers en keyboards. Je hebt dan in de Cloud niet

alleen toegang tot de Jupiter-8 en de Juno-106, maar ook tot de virtuele versies van de System-1/8 met hun eigen toonopwekking. Deze zijn tevens gebaseerd op subtractieve synthese maar klinken moderner, directer, harder en feller en doen niet direct aan een vintage analoge synth denken. Je vindt er ook aspecten in terug van digitale Roland-oudgedienden als de V-Synth en de JP-8000, zoals de alternatieve oscillatorwaves en filtermodellen.

Juno of Jupiter

De Jupiter-8 en de Juno-106 synthesizers zijn beide polyfone analoge iconen uit de Roland-geschiedenis en leveren op de

Een abonnement op de Roland Cloud voelt aan als toegang tot een grote muziekspeelgoedwinkel

tweede-handsmarkt momenteel leuke prijzen op. Qua mogelijkheden zijn ze elkaars tegenhanger. De Jupiter-8 was begin jaren tachtig het vlaggenschip met twee syncable oscillators, twee filters, twee envelopes en cross-modulation, terwijl de Juno-106 Roland's antwoord was op polyfone budgetsynths uit dezelfde tijd met slechts één oscillator – weliswaar met verschillende gelijktijdig bruikbare golfvormen – en uitgebreide suboscillator. Misschien is de Juno-106 (en

info

- **Prijs incl:** € 19,95 per maand of € 207,- per jaar
- **Distributie:** Roland Central Europe
- **Internet:** www.rolandce.com, www.rolandcloud.com

Juno-60) door zijn eenvoud en toegankelijkheid nog wel populairder dan de Jupiter-8, maar dat zal ook met betaalbaarheid te maken hebben. In de Roland Cloud krijg je ze nu allebei op je desktop met een overtuigende klank, hoewel niet iedereen ze even analogo vindt klinken als de originele hardware.

De virtuele remakes van Roland hebben meestal één of meer toegevoegde functies die je op het origineel niet aantreft, zoals een driedelige effectsectie. Bij de Juno-106

Een volledige Jupiter-8 met geweldige klank maar wel een mini-interface als je het scherp wilt blijven zien.

Met de tone-knop maak je een vette bassynth of sequence die in de mix helder naar voren komt

gaat dit wat verder, want deze heeft aardig wat Jupiter-trekjes gekregen, zoals een arpeggiator, twee envelopes, zes voetmaten voor de oscillators, meer modulatiebronnen voor oscillators en filter, en aanslaggevoeligheid voor filter en amp. Je kunt qua mogelijkheden dus niet meer spreken van een authentieke Juno-106, maar de karakteristieke klank is er wel, alleen al door de typische chorus.

De grafische interfaces zijn er helaas niet op vooruitgegaan ten opzichte van de originelen, want ze zijn nogal klein en daardoor lastiger te bedienen. Je kunt weliswaar de panels in verschillende procentuele stappen vergroten, maar de graphics worden dan gewoon opgeblazen en geïnterpoleerd, waardoor ze onscherp worden en vermoeiend voor je ogen. Hierdoor nodigen de twee J's niet erg uit tot zelf programmeren op het scherm, en dat geldt in mindere mate ook voor de andere hierboven genoemde analoge virtuele analoge synths die als

plug-out kunnen werken. Die hebben wel minder knoppen, waardoor de bedieningselementen groter in de kleinste interface-versie kunnen worden afgebeeld. Maar de panelopschriften zijn in de kleinste, scherpste versies ook lastig te lezen.

TR-808 en TR-909

De meeste instrumenten in de Roland Cloud zijn synthesizers, maar de recentste toevoegingen zijn de TR-808 en TR-909 drummachines. Wie kent ze niet? Propellerhead maakte ze meer dan twintig jaar geleden al virtueel in ReBirth. Nu is er de officiële vst/au-versie van Roland. Uiteraard was het de bedoeling dat deze virtuele versies zo authentiek mogelijk de klank van de fysieke drummachine emuleren. De software gebruikt hiervoor dezelfde engine als de TR-08 en TR-09 Boutique hardwareversies, en de klank is dan ook hiermee vergelijkbaar. Het enige klankverschil wordt in de praktijk

bepaald door de ad-converters van je audio-interface.

De grafische interface van de TR's is erg strak en er zijn zes groottes waaruit je kunt kiezen met allemaal scherpe graphics. Je kunt de TR-808 en 909 niet realtime programmeren met een Tap-knop, zoals de hardware, maar dat is met de muis ook minder voor de hand liggend. Wel kun je de drumpatterns in een overzichtelijke matrix op het scherm krijgen en programmeren, waarbij elk instrument een aparte regel heeft, zoals in een drum-editor in je daw. Omdat de instrumenten van de machines ook gewoon via midi kunnen worden aangesproken, kun je elke midi-editor uit je daw gebruiken, maar dan mis je natuurlijk wel volledig de charme van deze klassiekers.

Patterns en kits

De patterns van de software-TR-808 en TR-909 zijn georganiseerd in banken die elk 128 patterns en 128 kits kunnen bevatten. Elk drumpattern heeft acht variaties (A tot H), en dus niet alleen A en B, zoals in de hardwareversies. Je kunt de variaties ook in serie laten afspelen door er met Shift twee of meer te selecteren, en het op de juiste

volgorde zetten gaat heel gemakkelijk met kopiëren en plakken. Als je echt in detail wilt treden of verdere bewerkingen wilt uitvoeren, kan een pattern ook naar je daw worden geslept. Je hebt de keus of je dit als midi-noten of als audiobestand wilt doen.

Je kunt ook verschillende kits samenstellen. De basisklanken zijn natuurlijk niet uitwisselbaar, zoals bij een sampler, maar er valt wel het nodige in te stellen aan de klank en het audiocircuit, zodat er toch heel verschillende sounds kunnen worden gemaakt. Zo zijn er de bekende level-, tone-, decay- en tuningparameters op het eerste paneel, en de schakelknopjes voor de gecombineerde percussie-instrumenten. De verrassing is echter het tweede paneel achter de Panel-knop waarmee je voor elk instrument een gain- en pan-knop krijgt en de bassdrum kan worden gestemd. Vooral met de gain kun je de instrumenten een gigantische boost geven tot behoorlijk extreme vervorming toe. Handig dus dat je deze instellingen als kit kunt opslaan. De software TR-808 en TR-909 uit de Cloud kan ook samenwerken met de nieuwe TR-8S hardwaremachine van Roland. Er kunnen patterns heen en weer worden gestuurd en de software kan vanaf de machine worden bestuurd en geëdit.

D-50

De Roland plug-in van de D-50 is een van de plug-ins die niet los kan worden aangeschaft of die je bij een hardwarecontroller krijgt, maar die alleen via een Cloud-abonnement kan worden gebruikt. Zoals je in het kader kunt lezen, kun je hem na een jaar wel kiezen als plug-in waarvoor de licentie permanent wordt, ook als je je abonnement daarna zou opzeggen.

In principe is de D-50 in de Cloud gebaseerd op dezelfde technologie als de onlangs geteste D5 Boutique. Vergelijkingen hebben aangetoond dat de klanken van de nieuwe versies voor zo'n 98% overeenkomen met de oorspronkelijke D-50, die op een aantal punten wel nog wat krachtiger klinkt. Het grote voordeel van de Cloud-versie is echter dat je er een luxe editor bij krijgt om de klanken van de D-50 tot in de diepste synthkrochten te bewerken. Hij kan zelfs system exclusive-bestanden van de D-50 lezen, waarvan er heel veel op internet te vinden zijn. Maar ga eerst maar eens aan de slag met de 384 meegeleverde presets, want dit zijn niet alleen de fabrieksklanken uit het geheugen van de hardware-D-50, maar ook de patches van de vier rom-cards die Roland destijds verkocht.

Het bewerken van de D-50-klanken is voor oudgedienden een opfriscursus LA-synthese. LA-synthese maakt gebruik van korte attack-samples en gesampled loops in combinatie met subtractieve synthese. De samples zijn niet te vergelijken met de stand van de huidige samplingtechniek, maar LA-synths hebben een unieke klank die je eigenlijk met geen

Een authentieke D-50 met alle rom-cards en een luxe editor.

D-50

enkele andere synth kunt maken. Denk aan Pizzagogo van Enya, de horn section uit Forever Your Girl van Paula Abdul (en veel andere hits uit die tijd), en aftertouch in het intro van Man In The Mirror van Michael Jackson. Zelfs Miles Davis kon het niet laten om de extreem herkenbare Digital Native Dance-loop te gebruiken.

Via de duidelijke editor ontdek je dingen die je misschien in de D-50 zelf nog nooit had gevonden of die je niet waren opgevallen.

JV-1080

De JV-1080 ROMpler-module is ook een recente toevoeging aan de Roland Cloud. Deze module is in veel studio's intensief gebruikt vanwege zijn veelzijdige en consistente set klanken van de destijds nieuwe kwaliteitsgeneratie samples, met dank aan onder anderen Eric Persing. De naam van deze virtuele module blijkt echter symbolisch te zijn, want bij nadere beschouwing van de mogelijkheden en interne samplewaves blijkt deze JV-1080 eigenlijk een XV-5080 te zijn; een van de uitgebreidste ROMplers die Roland als opvolgers in de JV-serie uitbracht. De klank is direct en helder en op sommige

punten lekker retro, maar nog verrassend fris. Het verbaasde me in ieder geval dat ik hem zo leuk vond, terwijl ik er van tevoren minder van verwacht had, want deze hardwaremodules zijn al lang uit mijn studio verdwenen.

Wat hierbij – net als bij de D-50 – meespeelt, is het feit dat deze plug-in ook een uitgebreide editor heeft om alles tot in de puntjes aan te passen en nieuwe klanken te maken en op te slaan. Kon er op een hardware-D-50 nog redelijk worden geëdit; op een JV- of XV-module gaf je dat al heel snel op, ondanks het grote display en de achtvoudige parameterorganisatie. Met de Cloud-versie ga je dus ook deze modules herontdekken. Tegen de tijd dat je 512 interne klanken hebt uitgetest, ben je toe aan het eerste aanvullende SRX-expansion board.

SRX Orchestra

SRX Orchestra is een wave- en patchuitbreiding voor de XV-serie met een orkest-library. Zoals de naam al doet vermoeden, bevat dit instrument orkestsamples – en veel ook. Strijkers, blazers, snaarinstrumenten en percussie zoals je die in een symfonieorkest aantreft: je vindt ze in alle soorten en

Roland Cloud en Roland Content Store

Roland heeft twee online portals voor het leveren van software:

<https://www.rolandcloud.com> en <https://contentstore.roland.com>.

In de eerste kun je uitsluitend het in dit artikel beschreven leasecontract afsluiten of een gratis proefperiode van een maand starten. Er wordt dan een

hulpprogramma – Roland Cloud Manager – op je computer geïnstalleerd waarmee alles wordt beheerd en geüpdate. De gewenste instrumenten download en installeer je via de Manager. Je hoeft dus niet online te zijn om de software te gebruiken. Wel wordt eens per week online gecontro-

leerd of je abonnement nog loopt.

In de tweede portal kun je terecht voor het eenmalig aanschaffen van software met een permanente licentie. Enkele programma's die je permanent kunt aanschaffen, zijn ook beschikbaar in de Cloud, zoals de Sound Canvas VA, System-100, SH-101, SH-01,

ProMars plug-out softwaresynthesizers en de System-1 softwaresynthesizer. De prijzen variëren van € 110,- tot € 175,-. Als je in het bezit bent van een System-1(m) of System-8 gelden er gereduceerde prijzen voor de permanente licenties (niet voor de Cloud).

JV-1080

Concerto heeft een moderne interface en ondersteunt al een flink aantal sample-libraries.

maten in de 422 patches. SRX Orchestra kan na zo veel jaar natuurlijk niet echt de concurrentie aan met de gespecialiseerde orkestlibraries die tegenwoordig voor bijvoorbeeld Kontakt verkrijgbaar zijn. Round robin wordt niet ondersteund en er zijn ook geen specifieke Legato modi. Maar je kunt er wel degelijk goed klinkende orkestarrangementen mee maken, als je weet waar je mee bezig bent en slim arrangeert. Het patchaanbod is behoorlijk indrukwekkend en je kunt de patches – net als bij de JV-1080 – tot op de bodem bewerken in de editor. In de editor blijken naast de SRX Orchestra waves ook alle XV-5080 waves te zitten, net

als bij de hierboven beschreven virtuele JV-1080, zodat je ook combinaties kunt maken.

Concerto

Het instrument Concerto is geen virtuele versie van een bestaand hardware-instrument maar een algemene preset-sampleplayer. Hiervoor heeft Roland inmiddels een flink aantal sample-libraries gemaakt met de naam Anthology en de toevoeging van een jaartal. In Anthology 1985 (twee delen) en 1986 vind je gesampled patches van Roland synths uit die tijd, zoals de Juno's en JX's. Anthology 1987 bevat sounds uit de

specificaties

- 64-bit vst/au-plug-ins (behalve de standalone R-Mix)
- verificatie eens per week online
- de Roland Cloud instrumenten kunnen met één account op drie verschillende computers worden geactiveerd beschikbare instrumenten (per april 2018)
- Concerto (sampleplayer) met 19 libraries
- TR-808
- TR-909
- D-50
- JV-1080 (eigenlijk een X-5080)
- SRX Orchestra
- Jupiter-8
- Juno-106
- System-100
- ProMars
- SH-2
- SH-101 System-1
- System-8
- Sound Canvas VA
- R-Mix

D-50, en in Anthology 1990 gaat dat verder met de D-70. De laatste verschenen versies hebben de toevoeging 1993 (drie delen), waarin de JD-800 en 990 uitgebreid de revue passeren. De identificatie van de synths hebben we puur op het gehoor gedaan, want er wordt niet verklaard welke instrumenten nu precies gesampled zijn. Ook zijn er meestal geen letterlijke klanken en namen overgenomen uit de hardware-origines, zoals bij de virtuele D-50, Romplers en andere synths wel is gedaan.

De libraries zijn elk zo'n 2GB groot en de klanken zijn van goede kwaliteit, hoewel ik bij e-piano en andere dynamische klanken de twee tot drie velocity-layers toch wel wat weinig vind. Ook zijn er vier libraries met orkestklanken, de Anthology Orchestra-volumes. Waar die vandaan komen, is niet helemaal duidelijk. Het zou geweldig zijn als Roland ook de sample-libraries voor de 700-serie samplers uit de jaren negentig beschikbaar zou maken. Op Youtube kun je horen dat deze in 1992 hun tijd vooruit waren en nog steeds fantastisch klinken, en nog een klasse beter waren dan de klanken voor de JV- en XV-serie.

Tera

De laatste categorie Roland instrumenten voor Concerto zijn uitgebreidere samplesets van twee akoestische instrumenten. Tot nu toe zijn dit de Tera piano en Tera guitar, een akoestische vleugel en staalsnarige gitaar.

Gs- en gm-midfiles afspelen en arrangeren in de Sound Canvas.

De interface van R-Mix is erg toepasselijk voor de Roland Cloud.

Dé verrassing van de TR-808 en -909 is het extra panel waar je de klank nog flink kunt oppompen en extra pitch-opties hebt.

Met de luxe editor kun je de klanken van de D-50 tot in de diepste synthkrochten bewerken

bruikbare sampleklanken tot je beschikking te hebben. Er zijn ook samplesets van andere aanbieders beschikbaar voor Concerto. Op het moment van testen waren dat er vier in verschillende moderne stijlen.

Canvas en R-Mix

Een oudje dat je ook in de Cloud vindt, is de Roland Sound Canvas. Deze modules waren jarenlang erg populair voor het afspelen en arrangeren van midi-arrangementen volgens

de gm- en gs-standaard. Je vindt in deze software alle generaties Sound Canvas die er geweest zijn – van de SC55- tot de SC88pro. Zelfs bestanden in CM-64-indeling kun je ermee afspelen. Jammer genoeg niet met de originele MT-32-sounds maar met 'betere' gesampled klanken. Er zijn nog heel veel gs-midfiles in omloop en te koop; ook bestanden die gebruik maken van de uitgebreidere SC88pro-geluiden. Voordeel is ook hier weer dat je redelijk comfortabel overal bij kunt. Alleen zou de bediening van

Kopen of leasen

Ik ben nooit een voorstander geweest van het leasen van software (en velen met mij). Het proefabonnement op de Roland Cloud bleek echter zo leuk te zijn dat ik na de proefmaand toch een jaar toegang heb gekocht, wat overigens goedkoper is dan via de maandelijkse afschrijving. Het feit dat je na één jaar een permanente

licentie mag uitzoeken voor een van de instrumenten heeft me denk ik mede over de streep getrokken en maakt de investering een stuk aantrekkelijker en duurzamer. Ook het feit dat er regelmatig nieuwe instrumenten worden toegevoegd, maakt de Roland Cloud aantrekkelijker dan andere softwareconcepten.

Het bewerken van de D-50-klanken is voor oudgedienden een opfriscursus LA-synthese

deze oudere software nog wel wat kunnen worden gestroomlijnd.

We zouden het bijna vergeten, maar in de Cloud vind je ook het standalone programma R-Mix (bespreking in Interface 160), waarmee je aspecten in een mix kunt isoleren, (gedeeltelijk) verwijderen, accentueren en de bewerkte mix kunt exporteren. Ook kun je er op middelmatig niveau mee timestretchen en pitchshiften. Handig voor het maken van a capella's, karaoketracks of voor het uitzoeken van moeilijke partijen. De resultaten zijn erg afhankelijk van de mix waar je mee werkt. Het programma kan ook handig zijn om in een eindmix kleine wijzigingen in balans en ruimte aan te brengen. R-Mix is het enige programma in de Roland Cloud dat niet als plug-in werkt, maar alleen standalone.

Oempf

Een abonnement op de Roland Cloud voelt aan als toegang tot een grote muziekspeelgoedwinkel. Diverse moderne en vintage synths en andere software die je altijd al eens wilde uitproberen, heb je nu direct tot je beschikking. De bedieningsinterfaces van D-50, JV-1080 en de nieuwe TR-drummachines zijn een genot om mee te werken. Goede graphics en uitgebreide editors voor alle functies waarvoor je in de hardware-instrumenten zelf flink moest graven in de menu's, zijn nu op het scherm beschikbaar. Maar de bedieningsinterfaces

van de virtueel analoge synths van Jupiter via de SH-serie tot System-100 voelen gedateerd aan – daar hebben we het al over gehad. Draaiknoppen zijn alleen te bedienen in Circular mode (om een knop heen draaien met je muis), en dat is toch echt niet meer van deze tijd. Dat realiseert Roland zich gelukkig ook, en de TR-808 en TR-909 hebben al updates gekregen met lineaire bedieningsmodus. Verder is er een midi learn-functie voor elke knop, maar de configuratie daarvan kan niet worden opgeslagen en is verdwenen als je de plug-in weer opnieuw opent. De standaard midi-cc-indeling System-1/8 controllers zit wel standaard in het plug-insysteem. Ik heb een workaround ontwikkeld voor deze ontbrekende midicontroller-toewijzingsopslag door bijvoorbeeld in Reaper voor elke Roland plug-in een fx-chain op te slaan na het aanleren van de midi-cc's van mijn controllers. Hierin worden de toewijzingen wel onthouden. In Cubase werkt dit ook met trackpresets, maar ik heb het niet in alle daws kunnen uitproberen. De klank van de synthesizers is heel goed en in dat opzicht zijn het waardige virtuele vervangers van de hardware. Een slimme functie die ik nog niet genoemd heb, is de tone-knop op de virtueel analoge synths. Die zat niet op het origineel. Naar links gedraaid, voegt deze een heerlijke oempf toe aan het laag, en naar rechts wordt het hoog flink geboost. Zo maak je in een oogwenk een vette bassynth of een

sequence die in de mix helder naar voren komt.

Verlanglijstje

Naast waardering voor deze geweldige en groeiende collectie heb ik ook wel wat wensen. Zo zou ik de aanslaggevoeligheid van de Jupiter-8 en Juno-106 ook graag terugzien in de monofone synths. Met de sprekende filters van de SH-serie en de ProMars zou je daar geweldige dingen mee kunnen doen. Lineaire muisbediening voor alle draaiknoppen is zeer gewenst en natuurlijk grotere, beter leesbare interfaces voor de analoge synths. Opslaan van midi learn-configuraties zou erg handig zijn en het lezen van sysex door de JV-1080 staat ook op mijn verlanglijstje. We hebben wel geconstateerd dat Roland de Cloud gelukkig regelmatig en serieus updatet en feedback van gebruikers ter harte neemt. Er zijn de laatste maanden ook veel nieuwe instrumenten bij gekomen. Ga zo door!

Conclusie

De Roland Cloud is het levensverhaal van Roland. Geen spannende nieuwe instrumenten, maar alles volgens de geschiedenis met hier en daar verbeteringen, zoals het bedrijf dat altijd heeft gedaan. We zijn benieuwd wat Roland de komende tijd nog meer gaat aanbieden in de Cloud. Er zijn nog genoeg instrumenten uit de ruim 45-jarige geschiedenis van het merk die kunnen worden toegevoegd. Maar de collectie is op het moment dat we dit schrijven al uitgebreid genoeg om de prijs te rechtvaardigen. ■

het oordeel

- + goede virtuele instrumenten met authentieke klank
- + volledige editors voor de Legacy-serie
- + na elk jaar permanente licentie voor één plug-in
- + regelmatig updates en feedback wordt ter harte genomen
- bediening zonder System-1/8 hardware op sommige punten onvolledig
- interfaces van een aantal instrumenten (nog) te klein
- geen opslag van midi learn-configuratie
- geen standalone versies van de instrumenten